

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma

Jenni Kääpä

KOIRA-AVUSTEISUUS ARTIKKELEIDEN NÄKÖKULMASTA–
Kuinka koira-avusteisuudesta kirjoitetaan sosiaali- ja terveysalan ammat-
tilehdissä

Opinnäytetyö
Toukokuu 2017

Karelia
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2017
Sosiaalialan koulutusohjelma

Tikkarinne 9
80220 JOENSUU
(013) 260 600

Tekijä
Jenni Käätä

Nimeke
KOIRA-AVUSTEISUUS ARTIKKELEIDEN NÄKÖKULMASTA-
Kuinka koira-avusteisuudesta kirjoitetaan sosiaali- ja terveysalan ammattilehdissä

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön aiheena on koira-avusteisuus sosiaali- ja terveysalan mahdollisuutena. Näkökulma aiheeseen on, kuinka koira-avusteisuudesta kirjoitetaan erilaisissa asiantuntija-artikkeleissa.

Teoriaosuudessa tutkitaan käsitteitä koira-avusteisuus ja sosiaalinen hyvinvointi. Aihe on rajattu koiriin, koska koira-avusteisuus on hieman tuntemattomampi ilmiö kuin esimerkiksi hevosavusteisuus, jota on yleisemmin tutkittu. Opinnäytetyön avulla on tarkoitus tuoda koira-avusteisuus yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhdeksi vaihtoehdoksi muiden eläinavusteisten toimintojen rinnalle.

Opinnäytetyössä tavoitteena on tutkia, kuinka koira-avusteisuudesta puhutaan Suomen ammattimedian artikkeleissa ja mitä mahdollisuuksia eläinlajeina koiralla on tarjota sosiaali- ja terveysalalle tällä hetkellä. Tutkimuskysymyksinä ovat miten koira-avusteisuudesta on kirjoitettu ja millaisia mahdollisuuksia koirilla on sosiaali- ja terveysalalla. Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, jonka aineisto on kerätty koira-, sosiaali- ja terveysalan ammattilehdissä julkaistuista artikkeleista vuosilta 2005–2016.

Tulosten perusteella koira-avusteisuudesta kirjoitetaan lähinnä asiantuntijoiden näkökulmasta. Hyötyinä ja etuina voidaan nähdä asiakas- ja luottamussuhteen paraneminen sekä koiran herkkyyksiterapiaeläimenä. Haittoina ja haasteina nähdään niin asiakkaiden, omaisten kuin ammattilaisten ennakkoluuloja, koiran allergisoivaa vaikutusta sekä eläimen rajallisuutta ja kestävyyttä.

Jatkokehittelyn kannalta tarvitaan lisää luotettavaa tutkimustyötä aiheesta, mutta kiinnostuksen koira-avusteisuutta kohtaan uskotaan nousevan. Valvottuja ja vakiintuneita toimintamalleja kaivataan alalle ja pitkäaikaishoidon pariin.

Kieli
suomi

Sivuja 30
Liitteet 3
Liitesivumäärä 6

Asiasanat
eläinavusteisuus, koira-avusteisuus, sosiaalityö, hyvinvointi, tunnekoira, laadullinen tutkimus, teemoittelu, havainnointi,

THESIS
May 2017
Degree Programme in Social Services
Tikkarinne 9
FI 80220 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600

Author
Jenni Kääpä

Title
DOG ASSISTANCE IN THE PERSPECTIVE OF PROFESSIONAL ARTICLES - How the professional magazines of social work and health care writes about about dog assistance

Abstract

The subject of this thesis is the dog assistance and its possibilities for social and health care services. It examines how the articles of social work and health care professional magazines talk about dog assistance.

The theoretical part of the thesis describes dog assistance and social welfare. Theme has been limited to dogs because the dog assistance is a bit unknown phenomenon such as for example horse assistance which is more commonly studied. The thesis is intended to bring the dog assistance to social discussion and as an alternative to other animal-assisted functions.

The aim of the thesis is to investigate how dog assistance is spoken in articles in Finnish professional media and what opportunities the dog has to offer in the social and health care at the moment. Research questions include how the dog assistance has been written and what kind of opportunities the dogs have in social and health care. The thesis is a qualitative research which material is collected from the articles published in the dogs, social and health professional magazines in the years 2005–2016.

The results were that dog assistance is written by professional perspective. Benefits and advantages can be seen in improving the relationship between customer and confidence and dog`s sensitivity as a therapeutic animal. Disadvantages and challenges are the prejudices of customers, relatives and professionals, the allergenic effect of the dog and the animal's limitation and endurance.

For further development, more reliable research work is needed on the subject but it is believed that the excitement for dog assistance will increase. Controlled and well-established operating models are needed in the field and long-term care.

Language
Finnish

Pages 30
Appendices 3
Pages of Appendices 6

Keywords

animal assistance, dog assistance, social work, welfare, emotion dog, qualitative research, thematising, perception

Sisältö

Tiivistelmä

Abstract

1	Johdanto	5
2	Koira-avusteisuuden lähtökohdat.....	6
2.1	Sudesta ihmisen parhaaksi ystäväksi	6
2.2	Eläinavusteisuus	8
2.3	Koira-avusteisuus	9
3	Sosiaalityö on muutosprosesseja	10
4	Koira hyvinvoinnin tuottajana	12
5	Aihepiirin aiemmat tutkimukset ja opinnäytetyöt	13
6	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	14
6.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset.....	14
6.2	Ideasta opinnäytetyöhön.....	15
6.3	Laadullinen tutkimus	15
6.4	Aineisto	17
6.5	Aineiston analyysi	18
6.6	Opinnäytetyön luotettavuus	21
6.7	Opinnäytetyön eettisyys.....	22
7	Tutkimuksen tulokset	23
7.1	Koira-avusteisuus ammattilaisten äänellä.....	23
7.2	Koira-avusteisuuden mahdollisuudet hyvinvoinnin tuottajina	24
8	Pohdinta.....	25
8.1	Tulosten ja toteutuksen tarkastelu	25
8.2	Opinnäytetyön luotettavuuden ja eettisyyden pohdintaa.....	26
8.3	Oma ammatillinen kasvu	26
8.4	Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja jatkokehittämismahdollisuudet....	27
	Lähteet.....	29

Liitteet

Liite 1	Teemoittelurunko
Liite 2	Analysointitaulukko ja aineiston muodostavat artikkelit
Liite 3	Opinnäytetyöprosessi

1 Johdanto

Koiran monia ominaisuuksia hyödynnetään ammattikäytössä. Koiria on koulutettu kuntouttaviin lääketieteellisiin tarkoituksiin, ja näitä ovat näkövammaisen opaskoira sekä kuulovammaisen kuulokoira. Virkakoiria hyödyntää vuosittain poliisi, rajavartiolaitos sekä tullilaitos. (Klockars 2016, 1217.)

Opinnäytetyössä käsitellään koira-avusteisuutta sosiaali- ja terveysalan mahdollisuutena. Tavoitteena on selvittää, kuinka koira-avusteisuudesta kirjoitetaan erilaisissa asiantuntija-artikkeleissa. Työ toteutettiin laadullisena tutkimuksena.

Teoriaosuudessa tutkitaan käsitteitä koira-avusteisuus ja sosiaalinen hyvinvointi. Aihe on rajattu koiriin, koska koira-avusteisuus on hieman tuntemattomampi ilmiö, kuin esimerkiksi hevosavusteisuus, jota on yleisemmin tutkittu. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda koira-avusteisuus yhteiskunnalliseen keskusteluun, ja yhdeksi vaihtoehdoksi muiden eläinavusteisten toimintojen rinnalle.

Yhtenä sosiaalialan kompetenssina sosionomille on kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen. Myös kyky osallistua yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun on yksi alan kompetensseista (Viinamäki & Pohjola 2009, 41). Tämän opinnäytetyön avulla halutaan vastata näihin kompetensseihin.

Opinnäytetyössä esitellään kuinka koira-avusteisuudesta puhutaan Suomen ammattimedien artikkeleissa, ja mitä mahdollisuuksia eläinlajina koiralla on tarjota sosiaali- ja terveysalalle tällä hetkellä vuonna 2016. Tutkimuskysymyksinä ovat miten koira-avusteisuudesta on kirjoitettu ja millaisia mahdollisuuksia koirilla on sosiaali- ja terveysalalla. Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, jonka aineisto on kerätty koira-, sosiaali- ja terveysalan ammattilehdissä julkaistuista artikkeleista vuosilta 2005–2016.

2 Koira-avusteisuuden lähtökohdat

2.1 Sudesta ihmisen parhaaksi ystäväksi

Koira (*Canis lupus familiaris*) eläinlajina kesyyntyi noin 15 000 vuotta sitten (Klockars 2016, 1217). Geneetikko ja filosofian tohtori Tiina Raevaaran (2011, 75) mukaan sudesta polveutunut ”alkukoira” hakeutui ihmisen lähelle saaliin toivossa seuratessaan metsästäjiä. Nämä koirat ovat olleet ”ihmisen katseen kestäviä” susia, jotka odottelivat ihmisasutusten lähistöllä, ja lähtivät jätteiden ja raatojen toivossa retkille metsästäjien perässä. Olennaista ei kuitenkaan ollut se, kesyttikö koira itsensä hakeutumalla ihmisen läheisyyteen, vai kesytettiin se ottamalla susia huomaa. Koiran evoluutiota ohjaavista tekijöistä olennaisinta oli ihmisen läheisyys ja siihen sopeutuminen. (Raevaara 2011, 226.)

Raevaara (2011, 186) tuo esille kiintymyksen koiraan pohjautuvan paljolti samoihin elementteihin kuin suhteen pieniin lapsiin. Koirien halutaan tottelevan käskyjä, ne eivät puhu, mutta katsovat silmiin ja vastaavat tekoihin kasvoilta ja kehosta heijastavilla tunteilla. Ne arvostavat fyysistä hellyyttä ja pyrkivät läheisyyteen. Koirille ei puhuta samoin kuin aikuisille ihmisille: koiranomistajilla on vakiintunut ”baby talkia” muistuttava puhetapa, jolla puhutaan lemmikeille. Koirille puhutaan hieman korkeammalla äänensävyllä, hitaammin ja hiljaisemmin, yksinkertaisemmin lausein, korostetuilla ilmeillä ja intensiivisyydellä. Ihmisen kiintymystä koiraan on tutkittu haastatteleamalla satunnaisia eläinlääkäriasemien asiakkaita. Heistä osa sanoi voivansa kuvitella tilanteen, jossa he antaisivat koiralleen sen hengen pelastavaa lääkettä sen sijaan, että antaisivat lääkkeen tuntemattomalle ihmiselle. Ihmisillä on taipumus inhimillistää koira ja nähdä siinä samanlaisia tunteita kuin itsessä. Koira kohtaan tunnetaan empatiaa, koska tunnistamme samanlaisia tunteita toisiammekin kohtaan. (Raevaara 2011, 185–186.)

Koirat ovat herkkiä tarkkailemaan ihmisten silmiä ja koira hakee jatkuvasti katsekontaktia ihmiseen. Ihmisen on helppo puhua koiralle koiran katsoessa silmiin, kun sillä tuntuu olevan jokin ilme kasvoillaan. (Raevaara 2011, 209–210.)

Uusin tutkimus on osoittanut, että koirat ja niiden omistajat kokevat oksitosiini-ryöpyn katsoessaan toisiaan silmiin. Oksitosiini on hormoni, joka on liitetty hoi-vaviettiin. Japanilaisten tutkijoiden mukaan hormonin erittyminen voisi selittää sen, miksi ihminen ja koira ovat olleet toistensa parhaita ystäviä tuhansia vuosia. (Langinvainio 2016, 12.)

Japanilaiset tutkijat totesivat, että oksitosiini vahvistaa ihmisen ja koiran suhdetta. Molemmilla lajeilla on sama keino kommunikoida ja ilmaista sosiaalista kiintymystä. Katse ja kosketus nostavat hormonitasoa molemmilla. Koirien käytös vastaa äiti-lapsisuhteeseen liittyvää vuorovaikutusta, joka palkitsee sosiaalista käytöstä oksitosiinin erityksellä sekä ihmisessä että koirassa ja tämän ilmiön voi nähdä vahvistaneen kahden lajin liittymistä toisiinsa. (Joutsenniemi, Langinvainio & Maiju Pankakoski 2014, 35.) Oksitosiinin aktivoitumista pidetään yhtenä tärkeimpänä tekijänä eläimen ja ihmisen välisen suhteen psykologisista ja psykofysiologisista vaikutuksista. Eläin vaikuttaa myönteisesti ihmiseen ja samoin ihminen eläimeen. (Ikäheimo 2013, 7.)

Koirat tunnistavat herkästi tunteet ihmisen äänessä. Langinvainion mukaan neurobiologi Attila Andicsin johtama tutkimus antaa olettaa, että ne käyttävät samoja aivomekanismeja prosessoimaan sosiaalista informaatiota. Tämä voi selittää ääneen perustuvan keskinäisen kommunikaation onnistumisen. Molemmat reagoivat vahvimmin oman lajinsa tuottamiin ääniin, mutta prosessoivat tunnepitoisia ääniä samalla tavalla: Molempien aivojen tietty alue aktivoitui eniten kuullessaan iloisia ääniä ja vähiten, kun oli kyse surullisista äänistä. (Langinvainio 2016, 12.)

Tutkimuksessa, jossa tutkittiin naurua suhteessa lemmikkeihin, jaettiin osallistujat neljään ryhmään: koiranomistajat, kissanomistajat, koiran- ja kissanomistajat ja ne, joilla ei ollut kumpaakaan. Naurun frekvenssi ja syy kirjattiin ylös.

Yleisin syy oli jonkin tilanteen aiheuttama spontaani nauru. Ensimmäinen ryhmä eli koiranomistajat ja kolmas ryhmä raportoivat enemmän tilanteita, joihin liittyi naurua, kuin kissanomistajat. Koirat näyttävät olevan ystäviä, joiden kanssa nauretaan tai niiden käytös saa nauramaan enemmän. (Langinvainio 2016, 12-14.)

2.2 Eläinavusteisuus

Eläinavusteisuus tai eläinavusteinen työskentely toimii kattoterminä eläinavusteiselle toiminnalle, eläinavusteiselle terapialle ja eläinavusteiselle opetukselle. Eläinavusteinen toiminta on monesti vapaaehtoistyötä, jota toteuttaa toimintaan perehdytetty vapaaehtoinen tai alan ammattilainen. Eläinavusteisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jonka tavoitteena on parantaa kohderyhmän elämänlaatua, virkistää ja motivoida. Eläinavusteista toimintaa voidaan toteuttaa esimerkiksi viemällä eläin vierailulle ihmisten luo. Toiminta pohjautuu spontaanisuuteen ja vapaaehtoisuuteen. Toiminta ei ole valmiiksi suunniteltua, toisin kuin eläinavusteisessa terapiassa. Tämän toimintamuodon toteuttajina ovat yleensä ammattilaisten lisäksi vapaaehtoiset. (Kruger & Serpell 2010, 34; Ikäheimo 2013, 10.) Tästä esimerkkinä ovat muun muassa Kennelliiton Kaverikoirat ja Suomen Karva-Kaverit ry.

Eläinavusteinen terapia on tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on ihmisen fyysisen, sosiaalisen, emotionaalisen hyvinvoinnin edistäminen. Eläin on osa hoito- tai kuntoutusprosessia. Terapialla on selkeät yksilökohtaiset tavoitteet ja edistymisen seuranta, joka dokumentoidaan ja arvioidaan. Ohjaajana toimii eläinavusteiseen toimintaan koulutettu sosiaali- tai terveysalan ammattilainen. Eläinavusteinen opetus voi olla eläinavusteista toimintaa tai terapiaa. Opettaja voi tehdä eläinavusteista toimintaa koulussa, kun taas vastaavasti terapiaa antaa asianmukaisen koulutuksen saanut opettaja suunnitellusti ja tavoitteellisesti. Eläin voi olla opettajan oma tai luokassa on opettajan lisäksi ohjaaja eläimen kanssa. (Ikäheimo 2013, 11.)

2.3 Koira-avusteisuus

Eläinavusteinen toiminta on koira-avusteisen toiminnan yläkäsite. Eläinavusteisessa toiminnassa käytettävän koiran tärkein ominaisuus on itsenäinen kontaktin ottaminen ihmiseen. Koiran tulee vapaaehtoisesti hakeutua vieraan ihmisen luokse, rakastaa rapsuttelua ja nauttia läheisyydestä sekä halaamisesta. Koiralla tulee olla kyky rauhoittua ja toimia erilaisissa tilanteissa. Koiran sopivuus ei ole kiinni koiran rodusta tai iästä. (Haapasaari & Ikkäheimo 2013, 58.)

Koira-avusteista toimintaa on Suomessa muun muassa kaverikoirat, jotka käyvät esimerkiksi laitoksissa piristämässä asukkaiden arkea. Eläinavusteinen toiminta parantaa ihmisten hyvinvointia, antaa virikkeitä ja nostaa elämänlaatua. Toiminta on vapaamuotoisempaa kuin terapia. Aikataulutettuja paranemistavoitteita ei ole, eikä lähtökohtana ole diagnoosi. (Green Care Finland 2016.) Terapiakäytöstä on toistaiseksi kertynyt lähinnä yksittäisten terapeuttien ja asiantuntijoiden kokemuksia. Koirat ovat muun muassa auttaneet psykologeja terapiatyössä, erityisopettajia kouluissa ”koulunkäyntiavustajan” tehtävässä sekä fysioterapeutteja kuntoutustyössä. (Hoivakoira 2016.)

Eläinten kanssa tapahtuvassa toiminnassa pitää kiinnittää huomiota eläimen hyvinvointiin, jaksamiseen ja lajinmukaisen elämän mahdollisuuteen. Koiraavusteiseen terapiaan tai toimintaan valittavien yksilöjen on oltava ominaisuuksiltaan sopivia ja ohjaajan osattava lukea koira hyvin. Työ ei saa olla liian kuormittavaa, näin taataan, että myös eläin saa vaihtelua, virikkeitä ja sisältöä elämäänsä. (Green Care Finland 2016.)

Tiiran mukaan terveys on ehdottomasti työkoiran tärkein ominaisuus. Vaikka sairaus ei haittaisi työntekoa, sairasta koira ei voi laittaa työhön. Avustajakoiran aggressioon ja työskentelymotivaatioon on kiinnitettävä huomiota. Itsenäisyys koirassa vaikeuttaa sen hallittavuutta ja tekee siitä haastavan ominaisuuden. Niin kutsutussa suvantovaiheessa peesari ohjaa koirakkoa. (Ikkäheimo 78–80. 2013.)

3 Sosiaalityö on muutosprosesseja

Tässä luvussa tarkastellaan teoreettisesta näkökulmasta sosiaalityötä. Sosiaalityön käsite on laaja ja sosiaalialalla voidaan käyttää erilaisia menetelmiä.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 15 §:n mukaan

Sosiaalityöllä tarkoitetaan asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön, perheen tai yhteisön tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus, sovitetaan se yhteen muiden toimijoiden tarjoaman tuen kanssa sekä ohjataan ja seurataan sen toteutumista ja vaikuttavuutta. Sosiaalityö on luonteeltaan muutosta tukevaa työtä, jonka tavoitteena on yhdessä yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa lieventää elämäntilanteen vaikeuksia, vahvistaa yksilöiden ja perheiden omia toimintaedellytyksiä ja osallisuutta sekä edistää yhteisöjen sosiaalista eheyttä. (Sosiaalihuoltolaki 2014.)

Sosiaalityön avulla asiakkaan elämäntilanteessa pyritään samaan aikaan myönteinen muutos. Toiminnalla vahvistetaan asiakkaan edellytyksiä toimia omatoimisesti, sekä selvitetään ja ehkäistään sosiaalisia ongelmia. Lähtökohdana työssä on asiakkaan tarpeet ja sosiaalialan ammattieettiset periaatteet. (Talentia 2013.) Sosiaalityön tavoitteena on sosiaalisen, taloudellisen, terveydellisen hyvinvoinnin varmistaminen kaikille yhteiskunnan jäsenille. Sosiaalihuollon tarkoituksena on ehkäistä, lievittää tai etsiä ratkaisuja sosiaalisiin ongelmiin. Tämä yritetään toteuttaa siten, että se parantaa yksilöiden, ryhmien, perheiden, organisaatioiden ja yhteisöjen hyvinvointia. Sosiaalihuollon ajatellaan kattavan kokonaisuudessaan kaiken toiminnan, jolla pyritään ehkäisemään, vähentämään tai ratkaisemaan sosiaalisia ongelmia. Sosiaalialalla toimiva tarvitsee yleistä asiantuntemusta ja kokemusta monelta alalta. (Zastrow 2013, 3, 41.)

Sosiaalityö on vuorovaikutussuhde asiakkaan kanssa, jossa haasteena on toiminnan siirtäminen perinteisestä vastaanottomallista asiakkaan aktiiviseen kohtaamiseen. Pitäisi käsitellä asiaa pikemmin asiakkaan kanssa yhdessä

kulkemisena kuin asiakkaan kohtaamisena. Vuorovaikutussuhteessa ei ole välttämättä kyse haastattelutekniikkojen hallinnasta, vaan oman toimintatyylin tiedostamisesta ja siihen liittyvästä kokemuksellisesta oppimisesta ja reflektovasta työotteesta. (Pohjola 1993, 85–88.) Jokaisen asiakassuhteen tulisi rakentua yksilöllisesti. Asiakassuhteessa työntekijä tukee asiakasta käyttämään omaa kapasiteettiaan henkilökohtaiseen kehitykseen. Hyvässä asiakassuhteessa asiakas kokee tullessa ymmärretyksi. Kokemus ymmärretyksi tulemisesta on vahvin emotionaalinen side niin ihmisten henkilökohtaisissa ihmissuhteissa kuin ammatillisissakin suhteissa. (Granfelt 1993, 180–182.)

Yksilöllisesti rakentuneeseen asiakassuhteeseen kuuluu asiakkaan omien käsitysten ja toiminnan kunnioitus. Asiakkaan olisi hyvä voida omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, missä järjestyksessä ja aikataulussa hänen asiassaan edetään. Asiakaslähtöisen toiminnan edellytyksenä on se, että asiakkaan tarpeet ja odotukset tunnetaan ja toiminnassa kyetään reagoimaan näiden tarpeiden mukaisesti. Asiakaslähtöinen toiminta sitouttaa asiakkaan työskentelyyn, mikä osaltaan on edellytys tuloksellisuudelle. Myönteisen kontaktin luominen edellyttää, että työntekijä pitää kiinni sosiaalityön arvoista ja asenteista, joiden mukaan hän ei asetu tuomariksi. Lisäksi hän ilmaisee hyväksyvänsä asiakkaan, kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta, kunnioittaa asiakasta ainutkertaisena ongelmanratkaisukykyisenä yksilönä. (Rostila 2001, 39.)

Voimavarakeskeinen sosiaalityö tarjoaa asiakkaan ja sosiaalityön ammattilaisen välisen suhteen muodostamiselle hyvän lähtökohdan. Vahvistumista tukevien puitteiden luomisessa pyritään muodostamaan asiakkaalle sellaiset olosuhteet, joiden vallitessa hän voi löytää ongelmiensa ratkaisemisessa tarvittavat voimavarat ja vahvuudet. Käytännössä olosuhteiden muuttaminen edellyttää luovuutta ja luovaa yhteistoimintaa asiakkaan kanssa. Olosuhteita ei voida luoda suotuisiksi asiakkaan puolesta, vaan asiakkaan on myös tultava tässä työssä kohteesta subjektiksi. Asiakkaan tulee määritellä omin sanoin pulmansa, pyrkimyksensä ja vahvuutensa. (Rostila 2001 40–41.)

4 Koira hyvinvoinnin tuottajana

Tutkimuksissa hyvinvointia määritellään sekä tarpeista että resursseista käsin. Yksilötasolla hyvinvointia tarkastellaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta. Puhutaan ihmisten hyvin voimisesta ja elämässä menestymisestä. Ihmisten hyvinvointia pidetään myös yhteiskunnan hyvinvoinnin mittarina. (Niemelä 2010, 16.)

Laurinkarin (2011, 18) mukaan hyvinvoinnin yhtenä perustana pidetään tarpeita ja niiden tyydyttämistä. Tarpeisiin perustuvan hyvinvointiajattelun mukaan tarpeet voidaan jakaa fysiologisiin, turvan, rakkauden ja liitynnän, arvostuksen sekä itsensä toteuttamisen tarpeisiin. Fysiologiset tarpeet ovat tarpeista valitsevimmat ja liittyvät olemassa olon tarpeisiin. Turvan tarpeet heijastuvat jatkuvuuden vaatimuksena. Rakkauden ja liitynnän tarpeet ilmenevät haluna kuulua ryhmiin, haluna rakastaa ja tulla rakastetuksi. Arvostuksen tarpeet ilmenevät haluna kokea yhteisössä itsensä ja asemansa kunnioitetuksi ja arvostetuksi sekä toisaalta itse arvostaa ja kunnioittaa itseään.

Heimo Langinvainio (2016, 50) tutki koiranomistajan ja koiran suhdetta erityisesti ihmisen kokeman hyvinvoinnin kannalta. Positiivisen psykologian hyvinvointimallissa on viisi osatekijää: positiiviset tunteet, sitoutuminen, ihmissuhteet, mielekkyys ja tavoitteiden saavuttaminen. Näiden osatekijöiden tiedetään lisäävän henkisiä voimavaroja ja tuottavan suotuisia vaikutuksia. Tutkimuksessa tarkasteltiin tunnekokemusten avulla ihmisen suhdetta koiraan. Tutkimustulosten mukaan todettiin koiranomistajuuden liittyvän myönteisesti sekä elämänhallinnan tunteeseen, että itsetuntoon. Koiran todettiin vahvistavan itsetuntoa ja helpottavan myönteisten tunteiden ilmaisemista. Koira lisäsi erittäin paljon empatiakykyä lähes puolella tutkittavista.

Kahilaniemi (2016, 31) esittää koiran kanssa tehtävien harjoitusten tavoitteiden voivan liittyä toiminnan ohjaukseen, itsetuntoon, tunteiden hallintaan ja käsitte-

lyyn, motorisiin valmiuksiin, tai toiminnallisten taitojen tukemiseen. Eläinavusteisen työskentelyn tyypillisiä tavoitteita ovatkin motoristen taitojen, prosessitaitojen, kognitiivisten, psyykkisten, sosiaalisten ja eettisten taitojen harjaantuttaminen.

Koiranomistajuudella on havaittu olevan myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia. Se lujittaa sosiaalisia rakenteita ja luo yhteisyyttä. Koiranpito vahvistaa osaltaan koiranomistajan sosiaalista pääomaa, ja lisää sosiaalista yhteenkuuluvuutta yhteiskunnassa. Koiranomistajuus edistää muun muassa sairaudesta toipumista, ja helpottaa negatiivisia elämänmuutoksia. (Joutsenniemi, Langinvainio & Pankakoski 2014, 35.)

Myös Sinkkonen (2013, 38) esittää lemmikkinä olevan eläimen täyttävän ihmisen sosiaalisia tarpeita. Lemmikkiä voi katsella, kosketella, pitää sylissä ja helliä. Eläin reagoi herkästi ei-sanallisille vihjeille ja voi ehdollistua tietyille sanoille. Se reagoi ennustettavasti hellyydenosoituksiin, oppii noudattamaan käskyjä, ja pystyy esittämään nolostumista kun sitä torutaan. Lemmikkieläin ei koskaan petä eikä kieroile. Sille voi uskoa sisimmät salaisuutensa ja voi olla varma siitä, että ne ei leviä koskaan muualle. Lemmikkikoira edesauttaa ihmisten välisten kontaktien solmimisessa kodin ulkopuolellakin.

Lemmikeillä on myös joitakin omistajan terveyttä edistäviä vaikutuksia. Eläimen läsnäolo muun muassa laskee verenpainetta ja vähentää stressiä. Koiran vaikutus yksinäisen ihmisen mielialaan ja yleiseen toimintakykyyn on merkittävä. Nykyisen tutkimustiedon mukaan muun muassa perheistä joissa on koiria, lapset sairastuvat vähemmän allergioihin kuin koirattomissa perheissä. (Raevaara 2011, 184–185.)

5 Aihepiirin aiemmat tutkimukset ja opinnäytetyöt

Koira-avusteisuudesta on tehty paljon opinnäytetöitä, mikä ilmenee Theseuksen tietokannasta. Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksillä aihetta ei ole

lähestytty aiemmin. Eläinavusteisuuden eri muotoja on käsitelty laajalti sosiaali-alan loppuöissä, kuten hevosavusteisuutta sekä Green Care-toimintaa.

Eryteisesti koiran psykososiaalista merkitystä on tutkittu myös Suomessa. Useita pro gradu -tutkimuksia on julkaistu eri yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Nämä käsittelevät usein lasten kanssa tehtävää työtä, kuten koira-avusteisuutta varhaiskasvatuksessa sekä kommunikaatiota ja lukukoira-toimintaa.

Johtopäätöksenä on useimmiten suositus syventää tutkimusta koiran terveysvaikutuksista sekä yksittäisen koiranomistajan, että kansanterveyden näkökulmasta. Tähän liittyy myös se, kuinka kuntasuunnittelussa huomioidaan toisaalta koirapopulaation erityistarpeet ja toisaalta koko kansan liikkumista edistävät toimet. Koiran merkitystä seurakoirana, ikääntyvien toimintakyvyn ylläpitäjänä, sosiaalisten suhteiden fasilitoijana ja terapiakoirana hoitotyössä on tarkasteltu useissa tutkimuksissa. Myös koiran vaikutusta lasten ja nuorten sosiaaliseen kasvuun ja erityistarpeiden lasten emotionaaliseen kehitykseen on tutkittu. (Koiranomistajuus Suomessa 2014, 3.)

6 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

6.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mitä koira-avusteisuuden mahdollisuuksia esitellään ammattilehtien artikkeleissa ja kuinka sitä on sovellettu sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda koira-avusteisuus yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhdeksi vaihtoehdoksi muiden eläinavusteisten toimintojen rinnalle.

Tutkimuskysymykset ovat (liite 1):

1. Miten koira-avusteisuudesta kirjoitetaan sosiaali- ja terveysalan ammattilehdissä?

2. Millaisia mahdollisuuksia koira-avusteisuudella on hyvinvoinnin tuottajana artikkeleiden perusteella?

6.2 Ideasta opinnäytetyöhön

Omaan arkeeni koira on kuulunut jo lähes kahden vuosikymmenen ajan. Koira-avusteisuuden tuominen opinnäytetyön aiheeksi oli luonteva valinta. Tiedonhaku alkoi pian aihevalinnan jälkeen Aleks-tietokantaa käyttäen ja aihesanoja miettien. Opinnäytetyöprosessi eteni pienryhmätapaamisten ja itsenäisen työskentelyn vuorotteluna. Tutkimuskysymykset muotoutuivat artikkeleja (liite 2) selatessa sen mukaan, mikä koira-avusteisuudessa kiinnosti ja inspiroi.

Syksyllä 2016 aloitettiin ideointi ja tiedonhaku. Aihevalinnan päätös vahvistui, koska koira-avusteisuudesta oli melko paljon nii suomalaisia kuin kansainvälisiä artikkeleja saatavilla. Tammi- ja maaliskuu kuuluivat raportoidessa ja huhtikuussa viimeisteltiin raportti. Huhtikuussa viimeisteltiin ja stilisoitiin tekstiä (liite 3).

6.3 Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi tässä opinnäytetyössä valikoitui laadullinen tutkimus, koska se vastaa kysymyksiin miten ja mitä. Tässä opinnäytetyössä selvitetään, kuinka koira-avusteisuudesta kirjoitetaan erilaisissa asiantuntija-artikkeleissa. Osa artikkeleista on luettavissa myös sähköisessä muodossa.

Kanasen (2008, 30) mukaan laadullinen tutkimus tulee kysymykseen silloin, kun ilmiöstä tiedetään vähän. Laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten tilanteisiin, joissa ilmiöstä ei ole tietoa, teorioita, tutkimusta tai kun halutaan saada ilmiöstä syvämpi näkemys. Räsänen (2006, 90) esittää laadullisen tutkimuksen tavoitteena olevan lähestyä ilmiötä mahdollisimman pitkälle niiden alkuperäisessä muodossa.

Alasuutarin (2011, 84) mukaan laadulliselle tutkimukselle on luonteenomaista kerätä aineistoa, joka tekee mahdollisimman monenlaiset tarkastelut mahdolliseksi. Ihanteellisena hän pitää aineistoa, joka on jo olemassa tutkimuksen tekemisestä tai tutkijasta riippumatta. Laadulliselle tutkimukselle on ominaista sen ilmaisullinen rikkaus, monitasoisuus ja kompleksisuus.

Uuden aineiston luomisen sijaan kannattaa Eskolan ja Suorannan (1998, 117–118) mukaan keskittyä tulkinnalliseen työhön. Valmiista aineistoista esimerkkejä ovat aikaisempien tutkimusten aineistot, erilaiset tilastot, henkilökohtaiset dokumentit, organisaatioiden asiakirjat sekä joukkotiedotuksen ja kulttuurin tuotteet. Eskola ja Suoranta (1998) kirjoittavat myös, kuinka empiiristä tutkimusta tehdäkseen uutta aineistoa ei aina tarvitse kerätä, vaan etenkin laadullisessa tutkimuksessa voi käyttää jo valmiita aineistoja. On jopa toivottavaa, että ajan ja vaivan säästämiseksi tutkija turvautuisi sekundäärisaineistoon seuraavien pohdintojen avulla:

1. Voiko tutkimusongelmaa käsitellä muulla tavalla?
2. Onko tutkimusidea riittävä, jotta empiirisen aineiston kerääminen kannattaa?
3. Ovatko kysymyksenasettelut harkittuja?

Uusitalo (1998, 94–96) puoltaa myös valmiiden aineistojen käyttöä sen valtaisan kirjon vuoksi. Hänen mukaansa siinä on rajana vain tutkijan mielikuvitus. Kulttuurituotteet, kuten lehdet muodostavat hänen mukaansa rikkaan ja helposti saatavilla olevan tutkimusaineiston. Tiedotuksen sisältöön kohdistuvat tutkimukset ovat kiinnostavia myös laajemman tutkimuksen osana. Alasuutari (2011, 55) selittää kulttuuritutkimuksen perustuvan ymmärrettävään selittämiseen. Selitysmallien ei oleteta esittävän universaaleja lainalaisuuksia, vaan keskeistä on ilmiön paikallinen selittäminen. Tarkoituksena on tehdä ymmärrettäväksi juuri tietty ehdolliseksi ymmärretty asia.

Laadullinen aineisto ja tutkimus käsitteenä lyhykäisyydessään ovat ymmärrettävissä aineiston muodon kuvaukseksi, jossa aineisto on ilmiösultaan aina tekstiä (Eskola & Suoranta 1998, 15). Valmis aineistopohja muodostui tässä opinnäytetyössä sosiaali- ja terveystieteiden ammattilehtien artikkeleista, joissa

kuvattiin koira-avusteisuutta tai koiran kanssa toimiminen tuotti hyvinvointia. Koira-avusteisuudesta on tehty useita opinnäytetöitä ja pro gradu –tutkielmia eri ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa.

6.4 Aineisto

Kanasen (2008, 81) mukaan dokumenteilla tarkoitetaan kaikkea kirjoitettua ja painettua aineistoa. Dokumentin kohderyhmä vaikuttaa dokumentin sisältöön. Kirjallista aineistoa voidaan käyttää sellaisenaan tutkimuksen aineistona. Kirjallisen aineiston uskotaan olevan luotettavampaa, koska ihmisen muisti on rajallinen ja muistaminen valikoivaa. Tarpeellista on arvioida kriittisesti kirjallisen materiaalin todenperäisyyttä. Kirjalliseksi aineistoksi on tässä opinnäytetyössä valittu sosiaali- ja terveydenhuollon artikkelit. Kriittistä arviointia käytettiin artikkelien valinnassa kiinnittämällä huomiota lehden julkisuuskuvaan, artikkelin sisältöön ja kirjoittajaan.

Aineistoa haettiin aluksi artikkelitietokanta Aleksin avulla. Aineiston hankinnassa käytettiin hakusanoina muun muassa koira, koira-avusteisuus, eläinavusteisuus, koira ja lapsi sekä lukukoira. Hakusanat valittiin tutkimuskysymysten mukaisesti ja laajennettiin hakua sanoihin, joiden oletettiin tuottavan tutkimuskysymysten mukaista aineistoa.

Tutkimuksen sisäänottokriteereinä käytettiin artikkeleja, joissa puhuttiin koira-avusteisesta toiminnasta tai joissa koira vaikutti ihmisen hyvinvointiin sosiaali- ja terveysalalla. Poissulkukriteereinä oli muusta eläimestä kuin koirasta kertovat artikkelit ja artikkelit, jotka eivät liittyneet sosiaaliseen tai terveydelliseen hyvinvointiin ja ne artikkelit, jotka liittyivät muuhun kuin sosiaali- ja terveysalaan.

Sisäänottokriteerit täyttäneet lehdet Aleksin tietokannasta olivat: Duodecim, Hyvä terveys, Lapsen maailma, Noste, Pelastakaa Lapset ja Sydän. Opinnäytetyöhön valittiin seuraavat lehdet ja artikkelit:

Alzheimer's & Dementia: The Journal of the Alzheimer's Association July 2013, Vol.9(4), pp.P297-P297

Duodecim: Diagnostiikkakoirat - utopiaa vai hyödyntämätön mahdollisuus?

Lapsen maailma: 4/2016 Jos puheen tuottaminen on vaikeaa voi koirasta olla apua

Lapsen maailma: 8/2014 Koirat lastensuojelun tukena. Valmiina palvelukseen, s, 50-52

Pelastakaa lapset: Tunnekasvattajista paras 2016:2.

Nämä viisi artikkelia eivät vielä riittäneet tuottamaan tutkimukselle tarpeeksi monipuolista kuvaa aiheesta, sillä kansainvälinen materiaali jäi vähäiseksi ja aineiston ajateltiin olevan liian vähäinen. Hakua laajennettiin Google Chromen nettiselaimella käyttäen aikaisempia hakusanoja. Tuloksena aineistoon valikoitui sisäänottokriteereiden mukaisesti vielä seuraavat lehdet ja artikkelit:

Best Bractice: Koira-avusteinen toiminta pitkäaikaishoitolaitoksessa asuvien vanhusten hoidossa. Volume 15, Issue 13, 2011ISSN: 1329-1874

Social Work Today: The Human-Animal Connection in Social Work By Kate Jackson. March/April 2013, Issue Vol. 13 No. 2 P. 6

Canis: Koira-avusteinen toimintaterapia. 2/2014, s. 24-28

Canis: Koira työkaverina sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla. 2/2014, s. 28-31.

Opinnäytetyöhän valikoituneiden artikkelien toimintaympäristönä oli sekä sosiaaliala että terveydenhoito lähes tasapuolisesti. Artikkelit muodostivat monipuolisen aineiston analysoitavaksi opinnäytetyössä, sillä materiaalia oli mahdollisimman monelta eri sosiaalityön kentältä. Tutkimukseen otettiin tietoisesti mukaan yksi artikkeli, joka ei täyttänyt täysin sisäänottokriteeriä. Artikkelit oli poimittu muusta kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilehdestä. Artikkelit puoltaa paikkansa opinnäytetyössä ammatillisen sisällön vuoksi. Artikkelin luokittelussa ja tiivistämisessä käytettiin erityistä huolellisuutta ja kriittistä analysointia.

6.5 Aineiston analyysi

Analyysi tarkoittaa aineiston koodausta, indeksointia, lajittelua tai muuta tiedon muokkaamista, jonka tarkoituksena on järjestää tietoa uudelleen niin, että

tietomassasta erottaisiin ilmiö ja sen rakenne. Aineisto pitää pelkistää, selkeyttää ja tiivistää. Koodaus eli luokittelu on yksi pelkistämisen keinoista. Luokittelun avulla pyritään aineisto saamaan käsiteltävään muotoon. Tietoja yhdistetään siten, että samaa tarkoittavat asiat yhdistetään samalla koodilla ja sellaiset asiat joilla on yhteinen tekijä. Koodaus voi tapahtua siten, että merkitään koodit kynällä tekstiin. Jokainen voi koodata omalla tavallaan. Aineiston sisällöllinen tieto ei saa vähentyä koodauksen seurauksena. (Kananen 2008, 88–89.)

Tämän opinnäytetyön aineistoon valikoituneet artikkelit olivat erilaisia ja niiden näkökulmat poikkesivat paljon toisistaan. Artikkeleiden tasapuolista sisällön tarkastelua ja analysointia varten, laadittiin tutkimuskysymysten pohjalta teemoittelurunko. (Liite 1.) Teemoittelurunkoon valikoitui niitä asioita, joiden avulla olisi mahdollisuus saada vastaus tutkimuskysymyksiin. Rungon tarkoituksena oli järjestää tietoa uudelleen niin, että tietomassasta erottaisiin ilmiö ja sen rakenne. Ensimmäisen tutkimuskysymyksen mukaan: Miten koira-avusteisuudesta kirjoitetaan sosiaali- ja terveysalan ammattilehdissä, esitellään aluksi lehti ja kirjoittaja. Seuraavaksi haettiin vastausta siihen, mikä on artikkelin näkökulma ja toimintaympäristö sekä tuotiin esille artikkelin keskeinen sisältö, selvitettiin artikkelin käsitteiden käyttö ja puhesävy.

Toisen tutkimuskysymyksen mukaisesti teemoittelurungossa tarkasteltiin sitä, millaisia mahdollisuuksia koira-avusteisuudella on hyvinvoinnin tuottajana artikkeleiden perusteella. Teemoittelurungon tarkasteluun otettiin artikkelien sisällössä esiin tullut vahvuudet/hyöty ja mahdollisuudet/etu näkökulma. Toiseksi tarkasteltiin tuliko artikkelissa esille asioita, jotka olisivat heikoudet/riskitekijöitä tai uhat/haittoja. Viimeiseksi tarkasteltiin kehittämismahdollisuuksia ja tulevaisuudennäkymiä artikkeleiden perusteella. Teemoittelurunko liitteenä (liite 1).

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston keruu kytkeytyy aineiston analyysiin. Tiedonkeruuvaiheessa määritellään tarvittava tieto ja mitä tietoa tarvitaan ja miten sitä saadaan ja mistä se saadaan. Tiedon luonne vaikuttaa siihen, mitä analyysimenetelmää käytetään. (Kananen 2008, 56, 62.) Uusitalon (1998, 97)

mukaan kun kyseessä on kulttuurituotteet kuten artikkelit, analyysi menetelmänä voidaan käyttää sisällönanalyysia. Sisällönanalyysi pyrkii kuvaamaan kohdetta objektiivisesti, systemaattisesti ja mahdollistaa myös määrällisen ilmiön tutkimisen. Sisällönanalyysia voidaan tehdä vapaamuotoisemmin kirjallisuuden tutkijoiden tai poliittisten kommentaattorien tapaan, jossa muodolliset säännöt korvaa analyysoijan oivalluskyky.

Seuraavana tavoitteena oli tutkimusaineiston aineiston pelkistäminen, selkeyttäminen ja tiivistäminen. Aineiston artikkelit luettiin ensin useaan kertaan läpi. Kanasen (2008, 94–95) mukaan tutkimus aloitetaan perehtymällä aineistoon ja lukemalla se useaan kertaan läpi. Lukeminen ja perehtyminen toistetaan jokaisen uuden aineiston yhteydessä. Tiedon keruu ja sisällön analyysi kulkevat rintarinnan laadullisessa tutkimuksessa.

Seuraavaksi määritellään analysointiyksikkö, joka voi olla sana tai lauseista muodostunut kokonaisuus. Aineiston kanssa keskustellaan ja mietitään, mitä sanomiset tarkoittavat ja kirjoitetaan huomiot. Aineisto hahmottuu vähitellen. Seuraavaksi aihekokonaisuudet pilkotaan pienempiin osiin. Osien välille etsitään loogisia yhteyksiä rakenteiden paljastamiseksi. Osien yhdistelyllä nostetaan esiin yleistettävyytensä. (Kananen 2008, 94–95.)

Aineiston hahmottamista, käsittelyä ja analyysia varten tehtiin kaksi taulukkoa molempien tutkimuskysymysten mukaisesti (liite 2). Taulukon ensimmäiselle vaakariville kirjattiin teemoittelurungon mukaiset asiat. Taulukon ensimmäiseen pystyriviin kirjattiin, mistä lehdestä artikkeli oli, kuka oli artikkelin kirjoittaja ja mikä oli artikkelin nimi. Artikkeleiden sisältö luokiteltiin teemoittelurungon mukaisesti taulukkoon. Luokittelun avulla pyrittiin aineisto saamaan käsiteltävään muotoon. Luokittelun tavoitteena oli se, että sisällöllinen tieto ei vähentynyt. Taulukko liitteenä (liite 2).

Kanasen (2008, 94) mukaan sisällönanalyysi voidaan tehdä aineisto- tai teoriälähtöisesti. Tässä opinnäytetyössä käytetään aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Kananen erottaa sisällönanalyysissä kaksi tapaa: sisällön analyysi ja sisällön erittely. Sisällön analyysillä pyritään kuvaamaan aineisto

sanallisesti ja tiiviissä muodossa. Tämän tavoitteena on tuottaa tutkittavasta ilmiöstä sanallinen ja selkeä kuvaus. Tämä edellyttää aineiston tiivistämistä ja uutta muotoa. Sisällön analyysin vaiheisiin kuuluu aineiston pelkistäminen eli redusointi, klusterointi ja abstrahointi. Klusteroinnissa koodattu aineisto käydään lävitse ja etsitään samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia. Asiaan liittyvät käsitteet ryhmitellään yhdeksi luokaksi, ja nimetään sisältöä kuvaavalla tavalla. Abstrahointivaiheessa erotetaan oleellinen tieto epäoleellisesta, ja muodostetaan teoreettinen käsitteistö. Luokitukset yhdistetään laajemmiksi käsitteiksi. Sisällön erittelyssä kuvataan aineistoa määrällisesti.

Tutkimus analysoitiin seuraavaksi sisällön analyysin mukaisesti. Analysoinnin tuloksena aineisto kuvattiin sanallisesti tiiviissä muodossa ja tavoitteena oli tuottaa tutkimuskysymysten mukainen sanallinen ja selkeä kuvaus. Taulukko koottiin tekstinkäsittelyohjelmalla ja kaikki artikkelien käsittely tapahtui pöytätasolla. Taulukossa tutkimuskysymysten mukaiset aiheet kulkevat vertikaalisuunnassa ja taulukko koottiin suoraan tekstistä nostaen taulukkoon.

6.6 Opinnäytetyön luotettavuus

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija lähtee aina omista lähtökohdista, joten tulokset voivat vaihdella. Samasta aineistosta voidaan päätyä eri tuloksiin. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida käsitteillä reliabiliteetti ja validiteetti. Käsitteenä validiteetti tarkoittaa, että tutkitaan oikeita asioita, niitä mitä pitääkin tutkia. Validiteetti tarkoittaa myös kuvausten, johtopäätösten, selitysten ja tulkintojen luotettavuutta ja paikkansapitävyyttä. Validiteetti voidaan ymmärtää sekä ulkoisena että sisäisenä. Ulkoisella validiteetillä ymmärretään tulosten siirrettävyyttä muihin vastaaviin tilanteisiin eli yleistettävyytenä. Sisäinen validiteetti tarkoittaa tulkinnan ja käsitteiden virheettömyyttä. Reliabiliteetti voidaan ymmärtää tulkinnan samanlaisuutena tulkitsijasta toiseen. (Kananen 2008, 127, 123–124.) Uusitalon (1998, 82) mukaan on luontevampaa puhua laadullisen tutkimuksen luotettavuudesta ja toistettavuudesta, joka edellyttää, että tutkijan käyttämät luokittelu- ja tulkintasäännöt ovat yksiselitteisiä ja että niitä noudatetaan johdonmukaisesti.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuus on yhtä kuin tutkimusprosessin luotettavuus. Eskola ja Suoranta (1998) kuvaavat luotettavuutta seuraavin käsittein: uskottavuus: käsitteellistykset ja tulkinnat vs. tutkittavien käsitykset, siirrettävyys: kokemus- ja tilannesidonnaisuus, yleistys, varmuus: ennakkoletusten huomiointi, vahvistuvuus: tulkinnat ovat toistettavissa muissakin tutkimuksissa, aineiston riittävyys ja kattavuus: saturaatio ja laajat aineistot sekä analyysin arvioitavuus ja toistettavuus. (Eskola & Suoranta 1998, 210–215.)

Tässä opinnäytetyössä luotettavuuteen vaikuttavat tutkimusmateriaalin määrä ja sitä kautta aineiston laajuus sekä tutkimuksen toistettavuus. Omat ennakkoletukset on tunnistettava ennen tutkimuksen aloittamista, jotta tutkimusta voi tehdä neutraalisti. Oma ennakkoletukseni on se, että koira-avusteisuudesta kirjoitetaan varsin myönteisesti alan artikkeleissa.

6.7 Opinnäytetyön eettisyys

Eettiset kysymykset opinnäytetyön toteuttamisessa liittyvät pääasiassa tiedon jakoon ja tiedon hankintaan. Tutkijan on tehtävä eettiset ratkaisut itse, mutta tunnistaessaan eettisten kysymysten problematiikan on mahdollisuudet eettisesti asialliseen tutkimusentekoon. (Eskola & Suoranta, 52.) Kanasen (2008, 133–134) mukaan noudattaessa valinnoissa tieteellisiä menetelmiä tiedonkeruu- ja analysointivaiheessa on tutkimuksen lopputulos eettisesti kestäväällä pohjalla. Tutkimuksen eettisyyttä voidaan tarkastella tutkimuksen ja tutkimusprosessin tai tutkimuksen seurausten kannalta. Tutkimusaiheen valinnassa tulisi kiinnittää huomiota tulosten hyödynnettävyyteen niin, että niillä olisi yhteiskunnallista vaikutusta. Tutkimusta tehtäessä tulee pyrkiä aina totuuteen.

Tässä opinnäytetyössä eettinen arviointi liittyy seuraaviin kohtiin: tutkimusaineiston keruun avoimuus ja luovallisuus sekä tutkimuksesta tiedottaminen (yhteiskunnallinen tiedottaminen ja näkyvyys tutkimuksen julkaisemisen jälkeen). Sosiaalialan opinnäytetyöt ovat lähes poikkeuksetta oltava avoimia, eivätkä ne saa olla salaisia tai tuotokset salassapidettäviä.

Avoimuus keruutavassa muodostuu avoimista tietokannoista ja julkisista materiaaleista, kuka tahansa voi etsiä tietoa. Luvallisuus muodostuu myös siitä, että aineiston voi koota kuka tahansa eikä siihen tarvita erikoislupia. Eettisyyttä lisää myös se, että koko opinnäytetyön prosessi voidaan kuvailla ja julkistaa.

7 Tutkimuksen tulokset

7.1 Koira-avusteisuus ammattilaisten äänellä

Opinnäytetyössä tutkittiin kaikkiaan yhdeksää eri artikkelia. Artikkelit edustivat seitsemää eri lehteä. Artikkeleiden toimintaympäristönä neljässä artikkelissa oli terveysala, kolmessa sosiaaliala ja yhdessä kasvatusala. Yksi artikkeleista käsitteli sosiaali-, terveys- ja kasvatusalaa.

Koira-avusteisuudesta kirjoitettiin useissa artikkeleissa asiantuntijoiden näkökulmasta. Asiantuntijat olivat artikkeleissa työntekijöitä, tutkijoita, opettajia ja lääkäreitä. Artikkelit kertoivat koira-avusteisuuden eri muodoista ja mahdollisuuksista, jonkin hankkeen tai muun sosiaalialan kentän esittelystä, tai niissä oli työntekijöiden ja asiantuntijoiden näkemyksiä koira-avusteisuudesta. Aineistossa esiteltiin paljon erilaisia hyötyjä, joita käytännön työssä on jo saavutettu koirien avulla.

Artikkeleissa kuvattiin koira-avusteista työskentelyä eri tasoilla. Joissain artikkeleissa kuvattiin toimintaa havainnollistamalla asiakkaan kokemusta koirasta, kuten Pelastakaa lapset- lehden tunnekoiria käsittelevässä artikkelissa. Esimerkiksi lastensuojelussa koirien on huomattu rauhoittavan lapsia, ja opettavan niin motorisia kuin sosiaalisia taitoja. Koira reagoi lapsen käytökseen antaen suoraa ja vilpittöä palautetta, mikä lapsen on myös helppo omaksua.

Toisaalta koira voi jäädä hiljaiseksi kärsijäksi asiakastilanteeseen, jos lapsi ei korjaa käytöstään saamastaan palautteesta ja signaaleista huolimatta. Koiran

niin fyysinen kuin henkinen rajallisuus ovat juuri niitä haasteita ja ongelmakohtia, joita artikkeleissa esitettiin koira-avusteisuudelle. Esimerkiksi jatkuva emotionaalinen valppaus voi kuormittaa koiraan jos koiran ohjaaja ei voi tarjota koiralle tarvittavaa taukoa työstä tai ei huomaa koiran stressaantumista.

Johtopäätöksenä koiran tulkitsemisen haasteet tekevät koira-avusteisuudesta myös haavoittuvan, sillä koira voi vastata uhkaavaan ja paineistavaan käytökseen aggressiolla ja vahingoittaa asiakasta. Koiraohjaajien tulisi olla erikoiskoulutettuja ja työskentelyohjelmien hyvin suunniteltuja, jotta koira-avusteinen toiminta olisi eläinsuojelullisesti kestävä. Canis-lehden artikkeli toi esille sen, kuinka koiran reaktioita ei voi myöskään aina ennakoida. Jatkokehittelyn kannalta toivottaisiin esimerkiksi muistisairaiden hoidossa valmiita standartoituja malleja Alzheimer-potilaita käsittelevän artikkelin mukaan.

7.2 Koira-avusteisuuden mahdollisuudet hyvinvoinnin tuottajina

Sosiaalialalla koira-avusteisuuden etuina nähdään koirien mahdollisuudet asiakas- ja luottamussuhteen syntyprosessin edesauttajana sekä voimistuttajana. Koirien koetaan olevan väylä tunnekosketukseen työntekijän ja asiakkaan välillä asiakkuuden alkuvaiheessa. Luottamussuhteen muodostumisen koetaan myös nopeutuvan ja vaikeidenkin käytös- ja tunne-elämän sairauksien hoidossa on saatu näyttöä koiran myönteisestä vaikutuksesta.

On todettu, että asiakkaan motivaatio ja sitoutuminen koira-avusteiseen toimintaan on korkealuokkaista. Esimerkiksi tutkittaessa ikäihmisten kanssa tehtävää koira-avusteista työskentelyä huomattiin, että jo pelkkä koiran läsnäolo itsessään paransi aktiivisuutta ja oli mielekästä usealle asiakkaalle. Myös lasten näkökulmasta koira koetaan mielekkäänä työkaverina, mikä ilmeni kaikissa tutkittavissa lastensuojelun artikkeleissa.

Terveystieteissä koira-avusteisuutta tarkasteltiin kriittisemmin, sillä koirien käyttö lääketieteessä vaatii perustaltaan tutkimusnäyttöä, riittävä laadunvalvontaa ja

lääketieteellistä ymmärrystä. Tieteellisen näytön perusteella koiran hajuastin hyödyntämisessä vaikuttaa olevan kuitenkin merkittäviä mahdollisuuksia.

8 Pohdinta

8.1 Tulosten ja toteutuksen tarkastelu

Opinnäytetyössä on hyvä pohtia sitä, miten toteutus ja menetelmä on työskentelyn aikana koettu. Jos nyt toistaisin tämän tutkimuksen rajaisin aineiston keruun kriteerejä tiukemmin, koska se selkeyttää prosessia. Mielestäni prosessin aikana mielenkiinto käsiteltävään aiheeseen säilyi hyvänä ja oli yksi onnistumisen indikaattori. Myös oman tietoperustan kasvattaminen onnistui hyvin aiheen tuttuudesta huolimatta ja sain runsaasti uutta tietoa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella koira-avusteisuuden mahdollisuuksia sosiaali- ja terveysalan ammattilehtien artikkeleissa. Valitut tutkimus- ja analyysimenetelmät toimivat ja tuottivat aineistosta tietoa tutkimuskysymyksiin. Aineisto tarjosi näkökulmaa ja kokemuksia myös sosiaalityön kentällä työskentelevien suunnasta. Aineisto oli valmiiksi rajautunut ja koottu tietystä ympäristöstä, sosiaali- ja terveysalan ammattilehdistä, mikä vaikuttaa tuloksiin.

Myös yksittäisiä tapauksia ja asiakastilanteita kuvattiin artikkeleissa. Kokemusperäinen tieto on syvempää ja palvelee laadullista tutkimusta paremmin. Artikkeleja havainnoiden on mahdollista saada kansainvälistä tietoa aiheesta ja näin toteutettuna opinnäytetyö tuo hyvin ilmi sosiaalialan ammattilaisten mahdollisuuden ja velvollisuuden osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Koirien käytön lääketieteessä ja sosiaalialalla uskotaan lisääntyvän. Koira soveltuu parhaiten eräänlaiseksi seulontatyökaluksi tauteihin, joissa diagnostinen viive on pitkä tai vaatii paljon resursseja ja joiden hoito tulisi aloittaa mahdollisimman nopeasti. Kiinnostus toimintaa kohtaan on kasvussa, joten tulevaisuudessa sitä toivotaan olevan nykyistä enemmän.

Artikkelien mukaan työmuoto alkaa Suomessakin saada tutkimustietoa tuekseen tulevina vuosina. Koira-avusteisuus nähdään tulevaisuuden mahdollisuutena tietyin varauksin ja sen kehittymisestä uutisoidaan jatkuvasti. Myös yhteiskunnallisella tasolla halutaan parantaa koira-avusteisuutta, mistä on esimerkkinä diabeteksen hoidossa käytettävien hypokoirien asemaan kohdistuvat keskustelut eduskuntatasolla. (Hypokoira ry 2017.)

Raevaara (2011, 186) tuo esille kiintymyksen koiraan pohjautuvan paljolti samoihin elementteihin kuin suhteen pieniin lapsiin. Ehkäpä tässä on yksi selitys sille, miksi koirien käyttö työssä on luontaista verrattuna muihin lajeihin. Koirat koetaan suomalaisessa yhteiskunnassa osana perhettä.

8.2 Opinäytetyön luotettavuuden ja eettisyyden pohdintaa

Olen pyrkinyt avaamaan tässä opinnäytetyössä opinnäytetyöprosessini sekä käyttämäni menetelmät ja liittämään tulokset teoriaan. Luotettavuuden takia on tärkeää, että reflektoin omaa toimintaani ja pyrin pysymään ennakkoluulottomana ja neutraalina. Valmiiksi tehty havainnointirunko ohjasi neutraalia havainnointia.

Tavoitteiden suhteen pohdin, onko ilmiö tarpeeksi tieteellinen opinnäytetyön aihekseni. Toisaalta pidän sitä yhteiskunnallisesti tunnustettuna, mutta ilmiön harvinaisuuden vuoksi pohdin, onko tieteellistä tutkimusta aiheesta vielä riittävän paljon koira-avusteisuuden viemiseksi käytännön työhön. Kaikki käytetyt aineistot ovat avoimia ja julkisia ja tutkimus on toistettavissa.

8.3 Oma ammatillinen kasvu

Omaa ammatillista kasvua tapahtui opinnäytetyön prosessin aikana (liite 3). Opin tutkimuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta, samoin kuin raportin kirjoittamisesta. Opin myös, että vaikka koirat olisivat mukana omassanikin työssä ja halu eläinavusteisen toiminnan käyttämisestä on monella eri sosiaalityön sek-

torilla suuri, on aina muistettava noudattaa oikeita tarkoitusperiä ja työskentelyn todelliset tavoitteet on säilytettävä kirkkaina mielessä. Eläinavusteisen työskentelyn on aina oltava perusteltavissa asiakastyön tavoitteiden mukaisilla kriteereillä.

8.4 Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja jatkokehittämismahdollisuudet

Tutkimuksesta voi saada uusia näkökulmia koira-avusteisuuden kehittämiseen sekä katsauksen siihen, mitä koira-avusteisuus on nykypäivänä. Tutkimuksen yhteiskunnallisina vaikutuksina voidaan pitää tietoisuuden lisääntyessä koira-avusteisuudesta hyvinvoinnin lisääntymistä ja syrjäytyneisyyden ehkäisyä. Koira voi ehkäistä myös mielenterveysongelmien syntyä ja oireiden pahenemista sekä auttaa kuntoutujia toipumaan paremmin.

Sosiaalialan kompetensseja sosionomille ovat kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen sekä kyky osallistua yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun (Viinamäki & Pohjola 2009, 41). Tämän opinnäytetyön avulla haluttiin vastata näihin kompetensseihin. Yhtenä ajatuksena oli tuottaa materiaalia aiheen pariin julkiseen tarkasteluun.

Omasta näkökulmasta koira-avusteisuus Suomessa on nouseva trendi. Etenkin koiraharrastajien keskuudessa ihmiset käyttävät joko tietoisesti tai tiedostamatta koiria arjessaan. Monella koira on lasten henkisen ja psyykkisen kehityksen tukena tai fyysisen sairauden, kuten diabeteksen hoidossa yhtenä apukeinona.

Työn jatkokehitysmahdollisuudet ovat esimerkiksi toiminnallinen opinnäytetyö koira-avusteisuuden toimintamallien luomisesta sekä tietelliset tutkimukset aiheesta. Kehittämistyötä koira-avusteisuuden lisäämiseksi Suomessa tarvittaisiin myös enemmän.

Tämä opinnäytetyö keskittyi tarkastelemaan ilmiötä sosiaali- ja terveysalan ammattilehtien näkökulmasta jättäen artikkeleiden äänen hyvin asiantuntijalähtöiseksi. Olisi mielenkiintoista tietää, millaisia tuloksia syntyisi tarkastellessa aineistoa, josta voisi odottaa moniäänisempää tai enemmän asiakkaiden äänen

painottuvaa, esimerkiksi yhdistys-, aikakausi- ja sanomalehdet voisivat tarjota erilaisen näkökulman. Koira-avusteisuutta määritettiin tässä aineistossa ulkopäin, koira-avusteista terapiaa voisi tutkia myös asiakasnäkökulmasta enemmän.

Lähteet

- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Vastapaino: Tampere.
- Alzheimers and dementia. 2016. DOG-ASSISTED THERAPY FOR PEOPLE WITH DEMENTIA: A RANDOMIZED, CONTROLLED TRIAL [http://www.alzheimersanddementia.com/article/S1552-5260\(13\)01261-2/pdf](http://www.alzheimersanddementia.com/article/S1552-5260(13)01261-2/pdf). 10.10.2016.
- Borgström, C. 2013. Avustajakoirat ja koira-avusteinen työskentely. Teoksessa Ikäheimo, K. (Toim.) Karvaterapiaa. Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House, 75-81.
- Eskola J. & Suoranta J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Granfelt, R. 1996. Teoksessa (Toim.) Monisärmäinen sosiaalityö. Helsinki: Sosiaaliturvan keskusliitto. 177-227. Psykososiaalinen orientaatio sosiaalityössä
- Green Care Finland. 2016. Eläinavusteisuus. <http://www.gcfinland.fi/elainavusteisuus>. 10.10.2016.
- Haapasaari & Ikäheimo. 2013. Suomen Karva-Kaverit ry. Teoksessa Ikäheimo, K. (Toim.) Karvaterapiaa. Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House, 57-63.
- Hoivakoira. 2016. Koirissa on potentiaalia. <http://www.hoivakoira.fi/koirissa-on-potentiaalia/>. 10.10.2016.
- Hypokoira ry. 2017. Etusivu, ajankohtaista. <http://hypokoira.fi/fin/alku/>. 23.2.2017
- Ikäheimo, 2013. Karvaterapiaa Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House.
- Joutsenniemi, K., Langinvainio, H. & Pankakoski, M. 2014: Koiran omistajuus Suomessa. Tutkimus hyvinvointi- ja terveystekijöistä Terveys 2000 -aineiston valossa. Suomen Kennelliiton julkaisu 1/2014. http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/kennelliitto_julkaisu_koiranomistajuus_suomessa.pdf. 11.1.2017
- Kahilaniemi, E. 2016. Eläinavusteinen interventio -asiakkaan toiminnallisuuden tukeminen koira-avusteisin menetelmin. Tampere: Voimatassu Ky.
- Kananen, 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu. Jyväskylän yliopistopaino.
- Kennelliitto. 2014. Koiranomistajuus Suomessa. http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/kennelliitto_julkaisu_koiranomistajuus_suomessa.pdf. 20.04.2017
- Kennelliitto. 2016. Palveluskoirat. <http://www.kennelliitto.fi/koirat/hyotykoirat/palveluskoirat>. 11.11.2016.
- Klockars, T. Diagnostiikkakoirat - utopiaa vai hyödyntämätön mahdollisuus? Duodecim 2016: 13–14 s. 1217.
- Kruger & Serpell 2010, 34; Ikäheimo 2013, 10. Animal-assisted interventions in mental health: definitions and theoretical foundations. Teoksessa H. Fine Audrey (edited) Handbook on Animal-assisted therapy. Theoretical foundations and guidelines for practice.
- Kuntoutusportti, 2016. Sosiaalinen kuntoutus. <https://kuntoutusportti.fi/kuntoutujalle/kuntoutuksen-jaottelut/sosiaalinen-kuntoutus/>. 10.11.2016.

- Langinvainio, H. 2016. Hyvää elämää koiran kanssa. Koiran vaikutuksesta koiran-omistajan hyvinvointiin ja onnellisuuteen. Suomen Kennelliiton julkaisu 2/2016. http://www.kennelliitto.fi/sites/default/files/media/kennelliitto_julkaisu_final_0.pdf. 11.2.2017
- Laurinkari, J. 2011. Hyvinvointipolitiikka. Hyvinvointipolitiikka ja valtio. Itä-Suomen yliopisto.
- Lundell, K. & Haapasaari, M. 2013. Koira-avusteisuus-kokemuksia ja ajatuksia Suomesta. Teoksessa Ikäheimo, K. (Toim.) Karvaterapiaa. Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House, 64–74.
- Niemelä, P. 2010. (toim.) Hyvinvointipolitiikka. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Pohjola, A. 1996, Teoksessa Monisärmäinen sosiaalityö. Helsinki: Sosiaaliturvan keskusliitto. 85–88. Asiakas sosiaalityön määrittäjänä
- Raevaara 2011, T. 2011. Koiraksi ihmiselle. Juva: Teos 226.
- Rostila, I. 2001. Tavoitelähtöinen sosiaalityö. Voimavarakeskeisen ongelmanratkaisun perusteet. SoPhi, Jyväskylän yliopisto. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/47920/SoPhi61_978-951-39-6498-6.pdf?sequence=3. 15.2.2017.
- Räsänen, P. 2005. Havaintojen mittaus ja aineiston jäsentämisen metodologia. Teoksessa Räsänen, P., Anttila, A-H. & Melin, H. (Toim.) Tutkimusmenetelmien pyörteessä. Sosiaalitutkimuksen lähtökohdat ja valinnat. PS-kustannus: Juva. 85-102.
- Sinkkonen, J. 2013. Lapsen yksilökehitys ja suhde eläimiin. Teoksessa Ikäheimo, Kaija. (Toim.) Karvaterapiaa. Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House, 37-43.
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.
- Talentia 2013. Määrittelyä sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön työstä ja tehtävistä. http://www.talentia.fi/tyoelama/sosiaalialan_tyo/tyon_maaritelmat. 11.2.2016
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Sosiaalinen kuntoutus. 2016. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/sosiaalinen-kuntoutus>. 10.1.2017
- Uusitalo, H. 1998. Tiede tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan. WSOY: Juva.
- Viinamäki L. & Pohjola A. 2009. Sosionomi (ylempi AMK) -tutkinnon suorittaneiden näkemykset osaamisestaan ja paikastaan työmarkkinoilla. Teoksessa Viinamäki L. (Toim.) Sosionomilta eivät hommat loppu, Ammattikäytäntöjen kehittäminen haasteena sosionomi AMK-tutkinnoissa. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 1/2009. SOLVER palvelut Oy: Kouvola.
- Zastrow, C. 2013. Introduction to Social Work and Social Welfare. Empowering people. Belmont CA: Thomson Brooks/ Cole

Teemoittelurunko

1. Miten koira-avusteisuudesta kirjoitetaan sosiaali- ja terveysalaan liittyvissä ammattilehtien artikkeleissa?
 - ❖ Kirjoittaja ja julkaisija
 - ❖ Näkökulma ja toimintaympäristö
 - ❖ Keskeinen sisältö
 - ❖ Käsitteiden käyttö
 - ❖ Artikkelin puhesävy

2. Millaisia mahdollisuuksia koira-avusteisuudella on hyvinvoinnin tuottajana artikkeleiden perusteella?
 - ❖ Mahdollisuudet/ vahvuudet
 - ❖ Heikkoudet /riskit
 - ❖ Kehittämismahdollisuudet ja tulevaisuudennäkymät

julkaisu kirjoittaja artikkelin nimi	Näkökulma ja toimintaympäristö	Keskeinen sisältö	Käsitteiden käyttö	Artikkelin puhe- sävyy
<p>Duodecim 13–14/2016</p> <p>Tuomas Klockars (LT, dosentti, korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri, kliininen opettaja, Helsingin yliopisto)</p> <p>Diagnostiikkakoirat - utopiaa vai hyödyntämätön mahdollisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sairauksien diagno- - sointi, - lääketiede 	<p>Sairaus aiheuttaa ihmisen kehossa aineenvaihdunnallisia muutoksia, joiden tunnistamiseen voitaisiin mahdollisesti käyttää koulutettuja koiria. Viime vuosina on julkaistu tutkimuksia diagnostiikkakoirien käyttämisestä esim. syöpien ja mikrobilääkeripuihin tunnistamisessa.</p> <p>Sairauksien tunnistaminen perustuu koiran hajuaistiin ja hajutunnistamiseen. Suomessa on hajutunnistamisen asiantuntijaviranomaisia. Hajukoirakoulutuksia järjestetään mm. ammattitehtäviin tähtääville koiranomistajille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diagnostiikkakoiria - hajuaisti - hajutunnistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - puheensävyy - tieteellinen, - pohtiva
<p>Alzheimer's & Dementia; July 2013, Vol.9(4), The Journal of the Alzheimer's Association</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tutkimus - koira-avusteisuuden merkitys demen- - tiapotilaiden kanssa tehtävässä työssä - ikäihmiset - hoivakoti 	<p>Raportti kuuden kuukauden koira-avusteisesta terapiasta ja vaikutukset potilaiden pro-sosiaaliseen käyttäytymiseen ja affektiiviseen heräämiseen.</p> <p>Kahta ikäihmisistä muodostuvaa testiryhmää seurattiin ja tulokset osoittivat koira-avusteisuuden vaikuttavan positiivisesti potilaiden käyttäytymiseen lisäten prososiaalista käyttäytymistä ja vähentävän neuropsykiatrisia oireita ja häiriökäyttäytymistä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - käyttäytymistieteet - pro-sosiaalisuus - käyttäytyminen - käytöshäiriöt - affektiivisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - tieteellinen - toteava - raportoiva
<p>Canis: 2/2014; s. 24-28</p> <p>Maikku Wikberg (sosiologi amk, yhteisöpedagogi yamk sekä kasvatus- ja kuntoutuskoiraohjaaja)</p> <p>Koira-avusteinen toimintaterapia</p>	<p>Koira-avusteinen toimintaterapia</p> <p>lapsiasiakkaat</p> <p>artikkelissa tuodaan esille myös koiran hyvinvointi näkökulma</p>	<p>Koira-avusteinen toimintaterapia palvelee erityisesti lapsiasiakkaita, joilla on neuropsykiatrisia haasteita, kuten ADHD ja autismikirjon häiriöt, kehitysvamma, oppimisen erityisvaikeus tai ongelmia kommunikoinnissa ja käyttäytymisessä. Toimintaterapiaa toteutetaan lapsen kotona, päiväkodissa tai koulussa. Toimintaterapiassa vahvistetaan asiakkaan mahdollisuuksia ja kykyä toimia arjessa itsenäisesti.</p> <p>Koira työskentelee kolmesta neljään päivänä viikosta, ja sillä on yhdestä neljään asiakasta päivässä. Koiran kanssa työskentely on esimerkiksi namien piilotusta ja etsintää, erilaisia tasapainoharjoituksia, esteiden ylittämistä tai ailitamista yhdessä lapsen kanssa.</p>	<p>koira-avusteinen toimintaterapia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohtivaa - neutraalia - tiedottavaa
<p>Best Practice: Volume 15, Issue 13, 1329-1874</p> <p>Joanna Briggs Instituutin julkaisu</p> <p>Koira-avusteinen toiminta pitkäaikaishoitolaikossa asuvien vanhusten hoidossa.</p>	<p>pitkäaikaishoitolaikossa asuvat vanhuksat</p> <p>Tutkimuksellinen näkökulma; katsaukseen otettiin kaksi laadullista tutkimusta, joiden kirjoittajilla oli hoitotyön tutkinto</p>	<p>Mahdollisuus koira-avusteiseen toimintaan osallistumiseen voi tuoda pitkäaikaishoidossa asuville vanhuksille monia henkisiä, emotionaalisia, fysiologisia ja sosiaalisia hyötyjä. Koira-avusteisessa toiminnassa on huomioitava sekä käytännöllisiä että turvallisuuteen liittyviä näkökohtia niin henkilöstön, asukkaiden kuin eläintenkin kannalta.</p> <p>Eläinavusteinen terapia on määritelty tavoitteelliseksi hoitomenetelmäksi, jota toteuttaa erityiskoulutuksen suorittanut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö osana oman ammattialansa käytäntöjä. Palvelueläimet ovat koulutettuja eläimiä, joka avustavat esimerkiksi kuulo- ja näkövammaisia sekä vammautuneita ihmisiä erityyppisissä tehtävissä. Yleensä käytetään koiria niiden kesyn luonteen, saatavuuden ja koulutettavuuden takia. Tällöin käytetään käsitettä koira-avusteiset menetelmät.</p> <p>Tarkoituksena on esittää paras saatavilla oleva näyttö koira-avusteisten menetelmien merkityksellisyydestä pitkäaikaishoidossa asuville vanhuksille. Mielenkiinnon kohteena olivat koira-avusteisiin menetelmiin osallistuneiden vanhusten kokemukset.</p> <p>Suomessa on käytössä useita eri termejä koirille, jotka työskentelevät asiakastyössä. Usein puhutaan terapiakoirista, tassuterapeuteista, lukukoirista, halikoirista ja kaverikoirista.</p> <p>Terapiakoira nimikettä voi käyttää koiranohjaaja, jolla on terapeutin ammattinimike. Koirien ammattitermi on virallisesti kasvatus- ja kuntoutuskoira, riippumatta siitä, millä alalla koira työskentelee. Kasvatus- ja kuntoutuskoira on soveltuvuus- ja työnäyttökokeen hyväksytyksi läpäissyt koira, jonka ohjaaja käyttää koiraan työssään tavoitteellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.</p>	<p>koira-avusteinen koira-avusteinen menetelmä eläinavusteinen eläinavusteinen terapia palvelueläin terapiakoira tassuterapeutti lukukoira halikoira kaverikoira</p>	<p>tieteellinen - tieteelliseen näyttöön pohjautuvaa</p> <p>käytetty lähteenä tietokirjallisuutta</p>
<p>Canis 2/2014, s. 28-31.</p> <p>Maikku Wikberg (sosiologi amk, yhteisöpedagogi yamk sekä kasvatus- ja kuntoutuskoiraohjaaja)</p>	<p>sosiaali-, terveys- ja kasvatusala</p>	<p>AAT (Animal-Assisted Therapy) Tarkoitetaan eläinavusteista toimintaa, joka on integroitu kunkin asiakkaan hoitoprosessiin. Toiminta on säännöllistä, ja sitä dokumentoidaan ja arvioidaan. AAA (Animal-Assisted Activity) puolestaan tarkoittaa koiran (tai muun eläimen) osallistumista ihmisten tapaamisiin niin, ettei käynnille ole asetettu yksilöllisiä tavoitteita. Tapaamisia toteutetaan vapaaehtoisuudella. Koira-avusteista työtä voi toteuttaa henkilö, jolla on sosiaali-</p>	<p>eläinavusteinen koira-avusteinen kasvatuskoirakko kuntoutuskoirakko</p>	<p>Tieteellinen lähteenä alan tietokirjallisuutta</p>

Koira työkaverina sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla		, terveys- tai kasvatusalalan tutkinto ja työhön soveltuva koira. Edellytyksenä kasvatus- tai kuntoutuskoirakko-nimelle on koiran omistajan ja koiran koulutautuminen, soveltavuuskoe ja eläinlääkärin tarkastus.		
Lapsen maailma 8/2014 Ulla Willberg (toimittaja) Valmiina palvelukseen! – Koirat lastensuojelulasten tukena	- Ressu-projekti - lastensuojelu - vapaaehtoistoiminta - koira-avusteinen lastensuojelu	Avustajakoirien koulutusprosessi: Ressuprojekti on Lastensuojelun keskusliiton yhteistyöprojekti. Sen tarkoitus on tuoda koirat lastensuojelutyön vapaaehtoistoimintaan. Kohderyhmänä ovat 7-17 -vuotiaat lastensuojelun avoimuuden asiakkaat. Sosiaalityöntekijä auttaa lasta ja tukihenkilökoira-parin yhdistämisessä. Koirakko tapaa lapsen noin 2-3 kertaa kuukaudessa. Tukihenkilö raportoi tapaamisista sosiaalityöntekijälle. Kunnat korvaavat tukihenkilötoiminnan kuluja. Toiminnassa kuitenkin kaikkein tärkein on tukihenkilön ja lapsen suhde, johon koira tuo oman lisänsä. Kokeemukset ovat olleet hyviä. Ressu projekti pyrkii tekemään vapaaehtoistoiminnasta pysyvää ja luo toimintamallia koiranomistajien rekrytoimiseksi.	- koira-avusteinen - vapaaehtoistoiminta - tukihenkilö - tukisuhte - tukihenkilötoiminta - koirakko	- tiedottava, esittelyn omainen - puheensävy neutraali
Lapsen maailma; 4/2016 Katri Lehtola (toimittaja) Pelko pois! – Jos puheen tuottaminen on vaikeaa, voi koirasta olla apua	Eryistä tukea tarvitsevat lapset, 2-4 luokan oppilaat, erityisluokka Kerro koiralle –Suomen kulttuurirahaston rahoittama työpaja, jota koordinoi Turun Kirjan Talo oy	Eläinavusteinen työskentely on yhdistetty sanataideohjaukseen ja se on suunnattu lapsille ja nuorille, joilla on kielellisiä pulmia. Työpajan laajuus on 14 kertaa. Koirien tehtävä on tuottaa miellyttävä ja rauhallinen ilmapiiri, niin että tunnille on mukava tulla. Käynnit suunnitellaan etukäteen, niille asetetaan tavoite. Sanataideohjauksen yhdistäminen eläinavusteisuuteen on uutta.	eläinavusteinen työskentely sanataideohjaus tarinankerronta	-
Pelastakaa lapset; 2/2016 Raaili Mykkänen (Pelastakaa lapset toimitus-sihtööri) Tunnekasvattajista paras	- koira-avusteinen lastensuojelu - lastensuojeluyksikkö	Koira auttoi lastenkodissa asuvaa lasta käsittelemään tunteita. Koiralle lapsi pystyi puhumaan asioitaan. Koira ei letkautellut vastaan eikä määritellyt hänen osaamistaan. Koiralla oli aikaa lapselle, se ei kiirehtinyt muualle. Lapsi oppi luottamaan ihmisiin koiran avulla. Lapsi oppi koiraa silittäessään koskettamaan tarvittaessa myös hellästi. Hän oppi ilmaisemaan suuttumustaan esineitä rikkomatta.	ammattillisia käsitteitä maltillisesti: - tunnekasvattaja - tunnekoira - tunnekoiratyo	-
Social Work Today	- eläinavusteisuus	Eläinavusteisuutta voidaan käyttää siltana luottamuksen	- luottamussuhde	- kerronnallinen
March/April 2013, The Human-Animal Connection in Social Work By Kate Jackson	- sosiaalityössä - sosiaalityö eläinsuojelutyössä	rakentajana, terapiasuhteen muodostajana. Koira-avusteisuus edistää sosiaalista ja normatiivista kehitystä, opettaa sosiaalisia taitoja, vähentää eristäytymistä sairauden tai vamman takia, torjuu lihavuutta ja kiusaamista, koulutetut henkilöt voivat tunnistaa tilanteita, joissa eläinavusteinen vuorovaikutus voi olla hyödyllisiä Strand muistuttaa, että he, jotka haluavat laittaa eläimen edelle, voisivat harkita uraa eläintenhoidon puolella ja kehottaa sosiaalityönopiskelijoita pysymään ihmisen asialla.	- eristäytyminen - interventio	- haastateltavan asenteet ja mielipiteet selkeästi esillä

julkaisu kirjoittaja artikkelin nimi	mahdollisuudet /vahvuudet	heikkoudet /riskit	kehittämismahdollisuudet ja tulevaisuudennäkymä
Duodecim 13–14/2016 Tuomas Klockars Diagnostiikkakoirat - utopiaa vai hyödyntämätön mahdollisuus	- tehty tutkimusta - koiran herkkä hajuasti - koira on helposti koulutettava - hajutunnistamisesta käytännön kokemusta mm. tullikoirat, poliisikoirat, huumeikoirat, Suomessa on hajuasiantuntijaviranomaisia koulutustehtäviin - nopea diagnoosi - helppokäyttöisyys	- taudin tulisi olla selkeä ja yksiselitteinen - näytteen tulee olla helposti saatava - lääketieteellisen hyödyn olisi oltava mahdollisimman suuri ja potilasmäärin riittävät - koiran tunnistamalle sairaudelle tulisi olla varmistava tutkimus - lääkäreiden ennakkoluulot ja vastustus - Suomessa ei ole vielä kokemusta diagnostiikkakoirien järjestelmällisestä koulutuksesta - löytyykö diagnostiikka koiriin riittävästi lääketieteellistä kiinnostusta	- perustana oltava tutkimusnäyttö, riittävä laadunvalvonta ja lääketieteellinen ymmärrys - koira soveltuu parhaiten eräänlaiseksi seulontatyökaluksi tautteihin, joissa diagnostinen viive on pitkä tai vaatii paljon resursseja ja joiden hoito tulisi aloittaa mahdollisimman nopeasti. esim. erilaiset syövät, tuberkuloosi tai infektiot, joissa patologin tutkimukset vievät aikaa - tieteellisen näytön perusteella koiran hajuastin hyödyntämisessä vaikuttaa olevan merkittäviä mahdollisuuksia
Alzheimer's & Dementia; July 2013, Vol.9(4),	- potilaat kiinnittyivät koira-avusteiseen toimintaan vahvasti - toiminta vähensi häiriökäyttäytymistä - vähensi neuropsykiatrisia oirehdintaa - lisäsi pro-sosiaalista vuorovaikutusta	- erikoiskoulutetut koiranomistajat - stantardoitu ohjelma	

The Journal of the Alzheimer's Association			
<p>Canis: 2/2014; s. 24-28</p> <p>Maikku Wikberg (sosionomi amk, yhteisöpedagogi yamk sekä kasvatus- ja kuntoutuskoiraohjaaja)</p> <p>Koira-avusteinen toimintaterapia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Koiran läsnäolo sai haastavasti käyttäytyneissä asiakkaita aikaan positiivisia muutoksia. - koira on herkkä tunnistamaan ihmisen tunnetiloja - Koira rauhoittaa levottoman lapsen olemuksellaan ja katseellaan - Koiraa ohjaamalla lapsi voi harjoitella keskittymistä, ohjeiden kuuntelemista ja noudattamista, tunteiden tunnistamista ja muita sosiaalisia taitoja. - Erilaisten pantojen ja valjaiden solkien sekä tarrojen pukemisessa voidaan harjoitella hienomotorisia taitoja. - Konkreettinen tekeminen on tavoitteellista, motivoivaa ja palkitsevaa lapselle sekä itsetuntoa vahvistavaa. - Terapiaprosessia dokumentoidaan ja arvioidaan säännöllisesti. - Koira madaltaa terapian aloittamisen kynnystä ja tekee toiminnasta mielekäästä. - laukaisee jännityksen ja auttaa lasta toimimaan - Koiran läsnäolo terapiassa lisäsi lapsessa heräävien tunteiden sanoittamista ja sosiaalisia taitoja. Lisäksi se kehitti itsehillintää, motivoi lasta - sai lapset yrittämään haastavia asioita aikaisempaa rohkeammin - Omistaja ja koira ovat koulutautuneet toimimaan terapiatyössä 	<ul style="list-style-type: none"> - koiran vahingoittaminen kiukun puuskassa - koira toimii aina tilanteen mukaan, vaikka sen kanssa olisi kuinka valmistauduttu etukäteen 	<p>Kiinnostus toimintaa kohtaan on kasvussa, joten tulevaisuudessa sitä voi olla nykyistä enemmän.</p>
<p>Best Bractice: Volume 15, Issue 13, 1329-1874</p> <p>Joanna Briggs Instituutin julkaisu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että koira-avusteista toimintaa hyödyntävät pitkäaikaishoitoa tarjoavat laitokset voivat tuottaa asukkailleen monia henkisiä, tunneperäisiä, fysiologisia ja sosiaalisia hyötyjä. - Koira-avusteiseen toimintaan liittyvät käytännön näkökulmat ja turvallisuusasiat henkilöstön, asukkaiden ja eläinten näkökulmista tulee 	<ul style="list-style-type: none"> - Kaikki asukkaat eivät halua osallistua toimintaan ja jokaisen asukkaan (tai omaisen) tulisi antaa siihen suostumus. - Toimintaan osallistuvien eläinten tulee olla asianmukaisesti koulutettuja, jotta vältetään erilaiset haitalliset tilanteet asukkaille tai eläimille. 	<p>Koira-avusteisen toiminnan hyödyntämistä tulee tulevaisuudessa harkita pitkäaikaishoidossa.</p>

<p>Koira-avusteinen toiminta pitkäaikaishoitolaitoksessa asuvien vanhusten hoidossa</p>	<p>huomioida.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asukkaiden saamat hyödyt liittyvät palvelutalossa asumisen arkirutiinien katkaisemiseen, tunneperäisiin asioihin, kuten eläinten näkemiseen liittyvään innostukseen ja nautintoon, sekä koirilta saatavaan yhteenkuuluvuuden ja hyväksynnän tunteeseen. - Osallistuessaan toimintaan asukkaat kokevat hallinnan ja tärkeyden tunnetta ja kokevat, että heillä on rooli koiran elämässä. - Toiminta tukee tutustumista muihin asukkaisiin ja saa asukkaat rauhoittumaan ja rentoutumaan. - Antaa mahdollisuuksia muisteluihin ja saattaa edistää sosiaalistumista - Yleisimmät koira-avusteisen toiminnan asukkaille tuomat hyödyt liittyivät tunneperäisiin tekijöihin, muisteluihin ja sosiaalistumiseen. - Tutkimuksen löydösten mukaan koira-avusteinen toiminta tarjoaa joillekin asukkaille mahdollisuuden luoda suhde eläimeen. Vaikka tutkimuksissa kuvatulla suhteella ei ehkä ole samoja kiintymissuhteen lähtökohtia kuin pitkäaikaisessa yhteydessä eläimen kanssa, se voi antaa asukkaille hyötyjä, joita ei ehkä saavutetaisi ilman koira-avusteista toimintaa. - Koira-avusteinen toiminta loi mahdollisuuksia muisteluun. Muisteluterapiassa keskustellaan toisten ihmisten tai ihmisryhmän kanssa aikaisemmista toiminnoista, tapahtumista ja kokemuksista. Menetelmä on yleisesti käytössä dementiayksiköissä. Tulokset antavat viitteitä siitä, että koira-avusteinen toiminta voi toimia tämän kaltaisen terapian välineenä tai edistäjänä. - Pitkäaikaishoitoon tulon liittyviä kokemuksia yksinäisyyden ja eristyneisyyden lisääntymisestä. Osallistuminen koira-avusteiseen toimintaa johtaa lisääntyneeseen sosiaalistumiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimintaan osallistuvien eläinten tulee olla puhtaita ja terveitä, jotta vältetään mahdollisten eläinperäisten tautien tarttuminen. - Koira-avusteiseen toimintaan osallistuvia asukkaita tulee ennen toiminnan aloittamista opastaa miten eläinten kanssa toimitaan turvallisesti. - Pitkäaikaishoidon henkilökunta ei välttämättä ole osallistunut koira-avusteiseen toimintaan ja siksi heille tulee antaa asianmukainen koulutus ja mahdollisuus harjoitteluun. - Henkilökunnan osallistumisen koira-avusteiseen toimintaan tulee olla vapaaehtoista. - Henkilöstö voi empiä osallistumistaan koira-avusteiseen toimintaan, koska he voivat arvella sen lisäävän ylimääräistä vastuuta. - Koira-avusteiseen toimintaan mahdollisesti liittyviä vaaratilanteita tulee arvioida, jotta osallistuva henkilöstö osaa olla varuillaan. - toiset eivät ehkä tunne oloaan luontevaksi eläinten kanssa ja voivat siksi olla pelokkaita tai epävarmoja. - Eläinten käyttö terveydenhuollon eri yhteyksissä on nostanut esiin useita huomioitavia seikkoja. Suurimpana niistä on infektioiden torjunta erityisesti hauraiden ja monisairaiden vanhusten kohdalla, joiden immuniteetti on heikentynyt. - Terveystieteiden huollossa tavalliset apuvälineet, kuten pyörätuolit ja kävelykepit, saattavat olla eläimille uhkaavan oloisia. Ne voivat johtaa ennakoimattomaan käyttäytymiseen ja aiheuttaa eläimelle haittaa. - Myös eläinten valinta, matkustami- 	
---	--	---	--

		<p>seen ja vierailupaikkaan saapumisen aiheuttama stressi ja asukkaiden reaktiot eläintä kohtaan tulee huomioida eläinavusteisia toimintoja aloittaessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaikilla asukkailla ei ole myönteisiä tunteita koiria kohtaan, kuten ei myöskään kaikilla henkilöstön jäsenillä. 	
<p>Canis 2/2014, s. 28-31.</p> <p>Maikku Wikberg (sosionomi amk, yhteisöpedagogi yamk sekä kasvatus- ja kuntoutuskoiraohjaaja)</p> <p>Koira työkaverina sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sulkeutuneet lapsiasiakkaat juttelivat lemmikki-koiran kanssa. - Koiran läsnäolo nopeutti terapeutin ja lapsen välisen suhteen muodostumista ja helpotti vuorovaikutusta. - Koiran silittäminen laskee ihmisen verenpainetta ja lievittää stressiä. - Hormonitasolla koiran vaikutus ihmiseen ilmenee erityisesti oksitosiinin kautta. Sekä koira että ihminen erittävät oksitosiinia, kun ne ovat positiivisessa kosketuksessa toisiinsa. Oksitosiinin tiedetään lisäävän ihmisen sosiaalisuutta, avoimuutta ja luottamusta sekä lieventävän ahdistuneisuutta. - Koira voi helpottaa asiakkaan ja ammattilaisen kohtaamista sekä vauhdittaa luottamuksellisen suhteen syntyä ja helpottaa vuorovaikutusta. - Asiakas saa koiran välityksellä erilaisia aistikokemuksia ja mahdollisuuksia sanoittaa non-verbaaleja viestejä koiran olemuksesta. - Koiran käytöksen havainnointi kehittää sosiaalisia taitoja ja toimii peilinä omalle toiminnalle. - Koira voi nostaa asiakkaan itsetuntoa kohtamalla hänet aidosti iloisena ja sellaisena kuin hän on. - Koiran kautta asiakkaan osaaminen ja taidot voivat tulla näkyviksi, mikä lisää itseluottamusta. - Yhteinen tekeminen koiran kanssa motivoi kuntoutujaa tai motorisista rajoitteista kärsivää ihmistä. - Koira tuo harjoituksiin iloa ja onnistumisen ko- 	<ul style="list-style-type: none"> - sosiaaliterveys- ja kasvatusalalla työskentelevän koiran vaikutusta asiakkaan hyvinvointiin on tutkittu Suomessa vasta vähän. - allergia - pelko koiraa kohtaan - ikävä, ei-toivottu kohtaaminen asiakkaan ja työtä tekevän koiran kanssa saattaa vaikuttaa siihen, miten koiraavusteiseen työhön suhtaudutaan. Huonot kokemukset voivat romuttaa työmuodon, jota on rakennettu mahdollisimman turvallisiksi muun muassa ammattilaisten syventävien koulutusten ja koirien soveltuvuuskokeiden avulla. 	<p>työmuoto alkaa Suomessakin saada tutkimustietoa tuekseen tulevina vuosina.</p>
	<p>kemuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulussa työskentelevä koira saattaa rauhoittaa olemuksellaan vasta lukemaan opettelevaa oppilasta kuuntelemalla mukisematta vieressä. - Matematiikasta tulee hauskaa, kun koira pyörittää noppaa tai nostaa laatikosta erivärisiä yhteenlaskettavia palloja. - Ikkäntynyt voi saada iloisen jumppatuokion heittäessään koiralle lelun ja kurkottaessaan otamaan sen takaisin. Koiran koskettaminen on tärkeä aisti- ja tunnekokemus yksinelävälle. Koira voi herättää muistoja ja kirvoittaa tarinan kerrontaan. Toisinaan koiralle on helpompi puhua ja näyttää tunteita kuin ihmisille. Koira ei lepertele asioita eteenpäin, joten siihen voi luottaa salaisuuksien säilyttäjänä, mikä voi tuntua murrosikäisestä ainutlaatuiselta. Koiran katse voi rohkaista asiakasta ottamaan kipeitä asioita esille tai kuonon tökkäisy saada kuntoutujaa yrittämään vielä kerran jalannostoa. - Muistisairauksista kärsivä ihminen saattaa muistaa kirrkaasti koiran ja sen nimen, mutta ei omaisiaan tai hoitajia. 		
<p>Lapsen maailma; 8/2014</p> <p>Koirat lastensuojelun tukena</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Koira helpottaa tukisuhteen luomista lapsen kanssa ja tekee tukihenkilöstä helpommin lähestyttävän. - Koira motivoi lasta tapaamisiin - Koiran välityksellä lapsen on helpompi kertoa kuulumisiaan. - Koirasta oli hyötyä tilanteessa, jossa lapsen on vaikea luottaa vieraisiin tai jos hän on hyvin hiljainen - Vilkas ja keskittymishäiriöistä kärsivä lapsi rauhoittui koiran seurassa. - Koira seurassa oppii ymmärtämään muiden tarpeita ja empatiaa >lapsen itsetunto ja vastuunotto vahvistuu. - Koira motivoi liikkumaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - vaatii tukihenkilöltä sitoutumista - perustuu vapaaehtoisuuteen - projektin päättyminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Pysyvän toimintamallin luominen - Koirien ja eläinten käytön odotetaan yleistyvän tulevaisuudessa.
<p>Lapsen maailma; 4/2016</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tavoitteellista ja suunnitelmallista - kokemukset olleet hyviä, positiivinen palaute 	<ul style="list-style-type: none"> - allergiat - vanhempien hyväksyminen 	<p>tulevaisuudessa tavoitteena pidempi aikainen työskentely saman ryh-</p>

<p>Katri Lehtola (toimitaja)</p> <p>Pelko pois! – Jos puheen tuottaminen on vaikeaa, voi koirasta olla apua</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koiralle puhuminen madaltaa puheen tuottamisen kynnyksiä; koira ei arvostele, hyväksyy ehdoita - ujut ja arat lapset ovat ajan kanssa avautuneet ja innostuneet - motivoi suulliseen ilmaisuun - lasten tarinankerronta taidot ovat kehittyneet - eläimet opettavat empatiaa 	<ul style="list-style-type: none"> - toteutus projektiluonteista – toiminta lyhytkestoista 	<p>män kanssa.</p>
<p>Pelastakaa lapset; 2/2016</p> <p>Raili Mykkänen (Pelastakaa lapset toimitussihteeri)</p> <p>Tunnekasvattajista paras</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Koiralle puhumisen jälkeen lapsi yritti sanoittaa pahaa oloaan myös ohjaajille (sanoittaminen helpottui). - Koiralle lukeminen oli helpompaa lapsen mielestä kun koira ei arvostellut (lukeminen helpottui). - Fyysinen läsnäolo ja rauhoittelu luontaista - Koiran avulla lapsi oppi hillitsemään käyttäytymistään, aggressioiden käsittely helpottui. Lapsen motivaatio itsehillintään kasvoi kun lapsi huomasi, että vihaiset äänet sattuivat koiran korviin. - Koiran ja kanssa harjoiteltiin toisten tunteiden huomioimista. Lapsen väkivaltaisuus väheni ja empatia lisääntyi. - Motorinen harjoittelu lisääntyi koiran kanssa touhutessa. - koulumotivaatio parani 	<ul style="list-style-type: none"> - koiran väsyminen sosiaalisesta valpaudesta 	<p>-</p>
<p>Social Work Today March/April 2013,</p> <p>The Human-Animal Connection in Social Work By Kate Jackson</p>	<ul style="list-style-type: none"> - parantaa luottamussuhteen muodostumista terapiasuhteen luomisen apuväline - edistää sosiaalista ja normatiivista kehitystä - sosiaalisten taitojen opettaja - vähentää eristäytymisen riskiä - kehittää fyys. ja psyykk. kuntoa - eläinsuojelun, eläinlääketieteen ja sosiaalityön korpóraatiotoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> - sosiaalityöntekijöillä ihmisten palveleminen oltava ykköstarvoiteena - koirien laittaminen etusijalle merkitsee eettisesti päätavoitteen unohtumista - koira on aina koira - koira ei osaa aina itsenäisesti väistyä asiakastilanteesta - koira-avusteisuus ei saa olla keino tuoda koira töihin mukaan - ihmiselle tuotettava palvelu oltava 1 	<p>Parhaimmillaan sosiaalityön ja eläinlääketieteen ammattilaiset voivat onnistuneessa yhteistyössä parantaa niin eläinten kuin ihmisten hyvinvointia ja ehkäistä perheväkivaltaa saattamalla asiakkaat hoitoon ja huolehtimalla samalla eläimistä ja ihmisten voidessa paremmin hyöttyvät myös eläimet ja välttyvät laiminlyönniltä.</p>

Opinnäytetyöprosessi

